

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n.
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЦЬКІ ВІСТІ"
газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.
Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ДЖЕНТЕЛМЕНИ ЧИ ЗВІЧАЙНІ ЗЛОДІІ.

В зв'язку з викриттям в провінції Онтаріо злочинця провинціоальними грїшми, про що ми вже писали в нашій газеті, арештовано в'єрїти бїшого провинціоального міністра-касієра Пітера Смита. Просїдав він около сім годин в "кої", а відтак випущено його на волю за запоруку в сумі сто тисяч доларів, на половину якої він сам "спромїгся", а другу половину зоджали його прїятелї. За цим першим може поспїдувати арештовання й інших осіб, що замїнили в це "бізнесове" діло. Кажемо "можє", бо властї взагалї не поспїшають за потїгнєнням до вїдвїчалности виновників. Колиб це була справа з робїтниками або незможними фермерами, то було б инше діло. Коли приловчатъ нещасного жидаря, що можє й примушеної часом голодом і нуждою взїти в склепї бохонєць хлїба або одежину, то його не мїдувати: ташать зараз до тюрми і судять на мїсїці або й лїта за крадіж, як злодій. А тут справа не з робїтниками або фермерами, але з панамї міністрами, провинціоальними та банковими урядниками. То-ж, знаєте, як наша пословиця каже: "крук круковї очей не вїдвєбє".

До цих панів вїдношення звєсм инакше. Їх вїчки навіть називають не злодійством, тільки "нерегулярностями в рахунках". А самих очеvidно виновників так і звуть "джентелменами". Ось прочитайте, як гарно, по джентелєнськи висловлюється про них прїемір провинції Онтаріо Фергусон в своєму провинціоальному парламентї:
"Це правда, — каже він — що в кількох департаментах були нерегулярности. З земельного і лісового, два джентелмени десь вїхали зї значними фондами. Одного привезено назад. В провинціоальному департаментї фїнансів двох джентелменів суспендовано. В департаментї шляхів звєсм подібне положєння".
Отже-ж бачиш, читачу, що тут справа не з якимись злодійми, а з джентелменами. Коли біттак вкраде щонебудь на вартїсть двацїть п'яти центів, то це безумївно злодійство і його називають злодієм. Коли-ж пан вкраде хочби й яку велику суму, або рівноцїтне їй добро, то це просто "нерегулярність" в наїгрішоєму разї "дефвладация", а він собі "джентелмен".
Оце буржуазна так звана "справедливїсть", це буржуазна "мораль". І всі закони той буржуазної "справедливости" і "моралї" писанї тільки для бідаків, для працюючої класи. Вони не обовязують буржуазї, яка їх створила. Це не те, що в Радянських Республїках, де своїх (комунїстів) десять разів стрїтїше переслїдувати і карають за всякі проступки і злочинства, чим чужих (тоб-то безпартїйних). Причини цієї ріжнїци очеvidно в буржуазних країнах переслїдується і карається строго тих, що поспїгнуть на добро буржуазї і переступлять закон святаї приватної власности, а в радянських республїках карають всіх тих, що посягають на добро і права трудових мас, а стрїтїше всіх карають комунїстів, бо ці свїдомо взяли на себе обовязок служити інтересам працюючих і бути для них взїрем в громадському життї. Отже й "справедливїсть" та "мораль" там звєсм инша чим в буржуазних країнах. Злодійство там так і звється просто злодійством, а ті, що крадуть громадське добро, звуться не "джентелменами" а таки просто злодіями. Хо то має в цїм слїшнїсть — розберїть самї.

УКРАЇНСЬКЕ ПАНСТВО В ЗГОДІ З КАТАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Вїдколи Антантї своїм актом з 14. марта 1923 р. остаточно вїдала Схїдну Галичину польський шляхтї, українські дрібно-буржуазні патріоти, що тії Антантї покланялися і здалася на її волю, погодилися з її рїшенням та з польсько-шляхетськими і румунсько-боярськими катями українського трудового народу. І то так на західних українських землях під Польщею та Румунїєю, як на еміграції, а також і на цїм континентї.
Дивувати цьому нема що. Для української дрібної буржуазї завжди було два шляхи до вибору: з Радянськими Республїками і революційними трудовими масами всїх країн проти буржуазї польської, румунської і всїх інших країн, або-ж з буржуазїєю проти революційних трудових мас. Заслїплена буржуазно-идеологїєю українська дрібна буржуазія увєсь час шїла з буржуазїєю, тоб-то з свїтовою реакцією проти соціальної революції і дурна українські трудові маси, що нїби то їм це на користь вїде. Увєсь час в 1918—20 рр. клялася вона на свій патріотизм і проливала кров українських селян та робїтнїків на те тільки, щоб захистити найлїтїших ворогів українського трудового народу, польську шляхту та румунських бояр, від революції, що котилася на них зі сходу. І нїни осталися вона вїрною собакою на услугах тих польських і румунських катів, дарма, що вони її тепер копають і до корїтї так легко не допускають.

Налїкає, що одурєні ним українські трудові маси зрозумїли його спритний обман і готовї дати йому належну вїдплату за зраду при першій нагодї, дрібнобуржуазне велїмпатріотичне наше панство звєсм вїдрїклоєсь незалежности Західної України, тільки лєпче щось то про автономїю. Незалежність для українського панства тепер вже небезпека, бо селяне і робїтнїки били б за зраду до загину. Краще, отже, оставитись під захистом польських та румунських багетїєв. Шо-ж до автономїї, то її домагається воно просто тому, щоб не оцїя задурити українських селян та робїтнїків Західної України, а також придбати собі корїто, бо при автономїї є надїї на посади, як це було за добрих цїсарських часів.
Тимчасом трудові маси Західної України всі свої надїї звернули на Радянську Україну. Щоби, отже, вїдвернути їхню увагу від союду, українське панство в своїй пресї зі всєї своєї собачїї сили обрїже Радянську Україну і цїлий Союз Радянських Соціалїстичних Республїк. Звїсно, що це польський шляхтї і румунський боярм дуже до вгодоби. Вже як сама польська, румунська і инша буржуазна преса бреше проти Радянських Республїк, але українська панська собача прислужниця її куди перевїсила.

Нашо далеко їти за примїрами до "Дїла", "Нової України" то-що, вистарчїть взїти української худїганькї, жовтї газети

в Канаді і Злуч. Державах. Багато знайдете в них вїстєв про страшнї катування і муки українського населєння в Польщі та Румунїї? Чи протестують ці собачї рептілийї проти звїрств польських та румунських катів? В новїнах жидї агадають тільки дешо і то все. Але за те переповненї вони неїмовїрними, найвїдїстїшими клеветами проти Радянської України, С.Р.С.Р. і проти комунїстї. Цими нахєпками і всякими подлїми вїдумками про большевїцькї страхїттї, пропаганду, грошї, золото в жолудках і т. д. вони забавляють і туманять своїх читачїв, щоб вїдвернути їхню увагу від тих страшнїх злочїннїв, які поповнюють на трудових масах буржуазні бандити, а яким ця гадюча українська преса служить.

Польсько-шляхетська влада заборонила Українську Соціал Демократичну Партїю і її пресу, та поарештувала її провідників і редакторів, бо як каже, польський міністер внутрїшних справ Солтан, "її діяльність вїрвано комунїстична, спрямована на шлях протидержавної акції і вона ставить собі за цїль вїдрїпати "всходнє воевудств" від Польщі". Польське панство і його опричникї кричать: "На шибєницю за це тих комунїстїв"! А українське панство собі по собачому підїгає: "На шибєницю їх!". "Дїло" отверто денунцією українських соціал-демократів (навіть соціал-демократичний клуб в польських соїмї), як комунїстїв, яких, як воно каже, підтримують ворожї державні сили. Кому служать і для кого та робота працюючої ті українськї дрібно-буржуазні гїєни?

Кому робить прислугу подла робота українських патріотів, нехай послужить оцей маленький факт. Українські фермері і робїтнїки Вєгровї, Алтї, і околицї устроїли протестациїний мїтїнг проти звїрського катування українського населєння Західної України. Ухвалили резолюцію і подали до англїйської газети "Vegreville Observer". І знаєте, що ця газета написала з приводу цього мїтїнгу? А так просто і отверто, що Польща і Румунія мають право такє робити, коли там якїсь українські соціалїсти хотїть повалити польську владу. Українцї, на думку цієї жовтї газети, мають повинуватись польським і румунським окупантам, в протївнїм разї вони не мають що наїдїтїся чого иншого, як тюрми і кари. Ця сама газета помїщує також допис якогось Н. В. Свєклї, в якому так і сказано, що Румунія дїстала Буковину, як воєнний здобуток і тому Українцї не смїють там вчитїсь в свої мовї, мати свої організації, вєсти в своїй мовї політичні мїтїнги, бо це означало-б створєння чужої країни в нутрї Румунїї. На його думку, то "нашї прїятелї України" повинні допомагаєти Українцям в Галичинї і Буковинї зрозумїти, їбо вони мають користись румунським і польським законами.

І це не випадок, що ця газета, яка вїдеється в зварицькїй кооперативній столицї, в мїстечку найславішїх українських патріотів в Албертї, таку лєкцію читає Українцям. Це-ж точнїснїю те саме, що українські патріоти доносять до англїйської преси і так інформують Англїйцїв. Чи-ж не заявляють вони беззастєнно, що вони і ті Українцї, що з ними, це народ консервативний, покїрний, шануючий закони тої країни, де він живе, любить панів, завжди молииться і дурається всїяких небезпечнїх революційних їдєй, що то тільки комунїстї погани, бо вони бунтують народ проти панів і проти влади. Чи-ж дивно, що після цього буржуазна англїйська газета вимагає цієї рабської лєзвельности від українського народу до його польських і румунських катів, якою так вїхваляються українські патріотичнї осли? Вони ж всїм своєм поступуванням доказують, що стоять по сторонї гнїбїтелїв укр. трудових мас.

Та не довго вже будуть вони тїшитись горєм українського трудового народу і жити коштом його неволи і мук. Надїєде час, коли той народ повстане проти всїх своїх гнїбїтелїв і вїддасть належну заплату і своєму зрадливому дрібнобуржуазному кодовї.

Микола Любєнко.

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ.

(Стаття для "Українських Робітничих Вістей".)

(Докїнення.)
III.
Мемуари Тютюнкїка й присвячено цїй боротьбї проти України. Вони охоплюють час з 1920 по 22 рік — од спїяного з Пїлсудським невдалого походу на Кїив аж до лїквідації тако-го ж невдалого осїннього рейду 1921 р., то б то всю добру активнїю українського полєвонофїльства, найнещаснїшої з орієнтації українського патріотизму.

Американські товаришї, які добре стежили за подїями в краю, знають, що головною систавою цієї орієнтації на лїах — не лише національного, але й історично-соціального ворога — було полїтиканство Петлюри, яке примушувало його кидатись в табір найбільшїх ворогів України й продавати їм свої прїбїчнїкї — українських патріотів.

Тютюнкїк, як живий свїдок і учасник полїтиканства, розповїдає про його реальні наслідки. Коли по невдалому походї 1920 р. петлюрїцькє військо примушенє було перейти Збруч, почався самий отвертий рабунк Яого військового майна. Розбїроуючи та інтервюючи ввотрашнїх спїльнїків, Поляки не стїдалися захоплювати їхнє особистє майно, трохи не големи пускаячи нещасних "воївків", що своєю кровю зважали добробут Польщі.

Інтервюваннї трїмає в неможлих умовах, головною дохлєю конїною від їхнїх же коней; найтяжчий тюрємний реїм жєвивався для того, щоб виробити з їх покїрну масу, задату їти на смерть після першого розскасу свогого пана. В останньому пошастїло Полякам — українських патріотів було перевтерено їхню мудрою полїтикою або в ієртнє бїдо, або в бандитів-гуляк. Од

Час починати здїйснення мирнїх зноснїв. А радянська влада на Україні і не думає собі падаїти, як ні стараються отамани й отаманчуки. Потрїбний реванж за Кїив, за Рину. І тут кїдається останнїй козыр — улаштуваннїй ще в лїтку Партизансько-Повстаннїч Штатом на холї з Тютюнкїком.

Як розповїдає сам Тютюнкїк у своїх мемуарах, польський генеральнїй штаб дав на організацію цієї інстїтуції грошї, матеріальні засоби, прїдїлав своїх офіцерів та наказав готуватись. Нарештї виступ було призначено на другу половину жовтня (фактїчно він почавсь 25 і 27 жовтнїв). В роздїлі VII своїх мемуарів Тютюнкїк наводить витяги з рапортів окремих начальнїків загонів; по цих документах можна поновити всі обставини готування наскоку. Дозволи на вївїз з таборів живої сили здобувалися не петлюрїцькими, а самими польськими військовими урядами; люде перевозилися в спеціальних шмалангах під вїглядом робїтнїків для маєткїв.

В Копичнїцях 225 чоловіка було спочатку примїшено на горїщі будинку постерунку, а звїдїти вже партїями по 15-20 чол. розсилали по околицнїх селах. Коли мїсцевї помішнїк доїдавали про прїїзд бїльшого числа бозадїтнїх Українцїв, вони заявили про це в Варшаву, що, мовляв, готується змова проти польськости. Прїїхала спеціальна комісія з міністерства внутрїшнїх справ, доїдавшись в чому річ, та й поїхала, не склавши жадного акту.

Колї в Копичнїцькому районї зібралось бїльш 500 чол., з генштаба прїїхав шеф Ш. вїдлїду експозїтури П. вїдлїду штабу поручнїк Ковалевскї та загрозив, що коли за 48 годин всі люде не перейдуть на радянську територїю, він їх зарештує та поверне до таборів. Тодї було призначено перїхїд на 24 жовтнїя в ночї. Однак, на цей час ще не прїїбула зброя, яку одержали ранком 25-го в числї 4 кулеметів, 240 рушницїв і 32 тисяч набойв. Крім того, начальнїк постерунка передав "повстанцям" зброю, що була в його розпорядженнї: ще 1 кулемет, 50 рушницїв, 12 тисяч набойв і 50 пудів порохїєліну. В ночї загон перейшов на українську територїю, при чому на цю нїч польську кордоннїю варту, щоби уникнути непорозумїнь, було знїто. Офієр польсько-го генштабу поручнїк Шолїн шїшов разом з загонем на Україну. Так виконувався мировий догвор.

Другу групу — в 1.500 чол. було перевтерено з таборів на ст. Моквін, куди прїївели й зброю — 400 рушницїв і 20 кулеметів. З цієї групою шїшов Партизансько - Повстаннїч Штат, а з ним же кілька Польків: поручнїк Ковалевскї, поручнїк Маєвскї та инші урядовї генштабу. Польський ротмїстр Кїняжедушкї, який був прїдїлений до Петлюри для особистого звязку з Пїлсудським, проводив загон та вїдав розпорядження вїдрїтнї кордон. Він обїяв їсьмед Пїлсудського неїгаїно розпошнїти будову матеріальної бази для "повстанцїв" та перевтерти на Волинї решту таборнїв.

Отак почалося "повстаннє" на Україні, про яке довго галауєвала еміграція, як про гнїв українського народу. Ця авантюра була останньою ставкою не лише для польського імперїалїзму, але й для його наймита — українського патріотизму.

Причини невдачї цієї останньої ставки були вїдомими свогого часу: "повстаннє" не зустріло спїчуття в селянствї. Шкаво почути ствердження цього від самого проводиря наскоку.

"Якї-ж змінї настали на Україні? Чому рейд скїнчився катастрофою? А змінї дїєсно зайшли. Бо нїчим иншим не можна пояснїти поразку пївнїчної групи й невдачу пївденнїю. Не буду вже говорити про абсолютнїю невдачу повстаннїя. Були то змінї настрою в масах. А разом з змінєю настрою змінїлася й поведінка населєння. Останнє вже очувало вїд чаду громадського вїднї, прїїшло до висновку, що треба змінїти здобує в час революції. Тому то не тепло стрїнула нас Україна. Тому то населєння у подавляючїй бїльшостї вїднеслоє до нас байдуже, а часом і отверто вороже. А без підтрїмки населєннїя годї сподїватись успіху партизанських рейдїв... Народ і не збрїває повставати, а частина народу влїгнєна в військової шинелї — червоноармїїцї доклали всїх зусиль, щоб у найкоротшїй термін злїквідувати силу, яка вносилє заколот у життє України..."

"РОБІТНИЦЯ"

Друге числє ілюстрованого журналу вже вїшло. І мимо волї, по перечитанню цього числє, хочеться з задоволенням та переконанням крикнути:

Читайте всі "Робїтницю"!

Чому-ж такїй переконуючий оклик? Тому, що подїбно-го журналу працюючї українськї маси за океаном ще не мали. В ньому є все, що прагне душа й ум робїтнїцтва та бїдного фермерства. І спосїб редагування такїй, що затирається ріжнїця між мушнїрами-робїтнїками і жєнщинами-робїтнїцями. Журнал "Робїтниця" — це необхіднїй духоваї корм для одних і других. Ось вїзьмїм другє числє: вєстунна стаття вїяснює нам незвичайно гарно вїдношення робїтнїків до жїночїх організацій і щїро, по товаришськи вїсвітлює нашї недолатки, якіх треба позбутись. Друга стаття "Звїрства польсько-польської влади" в подрїбнїях, з фактами, дають нам вїрну картину шляхетської самоволї та ще й портрет замученої української жінки Ольги Бєсарабової.

Лїтературнїй роздїл — це справдї мїстечкїй роздїл. Маємо в ньому невмиручї творї Івана Франка, прекраснїй вїрш талановитого пролетарського поета М. Тарновського і инші творї. Глибокий своїм змістом короткий нарис Василя Стефанка переносить нас в старий край, між своїх рїднїх. А новела М. Ірчан "Мати", як не зворушить кожного читача, кожну читачку? Взагалї, треба привїтати це, що М. Ірчан почав в кожному числї "Робїтнїцї" помїщувати свої творї і цим самим дає змогу широкому працюючїм масам знаїомитись з його новою творчїстю. Як доїдємоє, то М. Ірчан згоднїєсь постійно, в кожному числї мїстити свої новї, дотепер невїдомї творї і з цього певно кожний буде задоволений та радий.

Оповідання А. П. "Два похорони" написанє нашим робїтнїком, ясно представляє нам два свїти в капїталїстичному свїтї.

В популярно-науковому роздїлї ми находимо початок незвичайно цікавої розвідки: "Як збудованє і як працює наше тіло". Вже давно вїдчувавсь брак такої цікавої розвідки, а тепер ми можемо радїти, бо розвідка ця написана незвичайно зрозумїло і з лїєстрїями. "Кашель кровю" — стаття, потрібна для всїх. Продовженнє "Української граматики" також причїнюється багато до освїти широких мас. "Розумнї думкї" великих свїтовнїх людяї, вчать нас чимало доброго. У роздїлї "Всїчїна" находимо незвичайно цікаві науковї і практичні вїдомости. Багато заступлена "Дїтїчача Сторїнка", вїдкло, що українські робїтнїчї й фермерскї дїтчиї цікавляться нею. Таки добре можна наруготатїсь з "Веселого кутика", а "Сторїнка наших читачок" свїдчать про велике заїкавлення "Робїтнїцею" так робїтнїцїв, як і робїтнїків.

Справдї, журнал "Робїтниця" своїм приступнїм — науковим матеріалом здобуває собі чимраз бїльшї симпатїї серед українських працюючїх мас Канади і Злучєннїх Держав. Але обовязком кожного читача і читачки пошїривати "Робїтницю" скрїзь а скрїзь. Нехай не буде ані одного українського робїтника і робїтнїчки в американському континентї, які не були-бї читачами й передплатниками цього цікавого журналу!

Хто пропускає таку нагоду освїти, як журнал "Робїтниця", той самий щїлокий. Тому — замовляйте, передплатуйте і читайте "Робїтницю" та других захоочуйте!

Передплата дуже мала, бо тільки \$1.50 на рік, 80 ц. на пїрїк або поодїнокє числє 10 центів.
Домагайтеся "Робїтнїцї" у всїх кнїгарнїях!
наслідкїв петлюрїного полєнофїльства, що прїнесло кров на Українї і злїднї в еміграції, буде грізною передосторогом.